

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/44/2015
Identifikačné číslo spisu:	1104113279
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1104113279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: MUDr. Z. U., nar. XX. Y. XXXX, so sídlom P., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. Zuzanou Lapárovou, advokátkou, so sídlom Forgáchova bašta 7, 940 56 Nové Zámky, proti žalovanému: DÓVERA zdravotná poisťovňa, a.s., so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35 942 436, o zaplatenie 50 996,39 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 30Cb/367/2004, o dovolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. apríla 2014, č. k. 1Cob/79/2013-356, takto

rozhodol:

I. Dovolenie žalovaného o d m i e t a .

II. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. apríla 2014, č. k. 1Cob/79/2013-356 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vo zvyšnej časti žalobu zamietol, z r u š u j e a v tejto časti v r a c i a späť na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 12. novembra 2012, č. k. 30Cb/367/2004-323, Okresný súd Bratislava I (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) konanie v časti istiny 0,94 eur s 12 % ročným úrokom z omeškania od 5. marca 2004 do zaplatenia zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 50 995,44 eur spolu s 12 % ročným úrokom z omeškania od 5. marca 2004 do zaplatenia a súčasne ho zaviazal i k náhrade trov právneho zastúpenia. V zastavenej časti o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že podanou žalobou sa žalobca domáhal voči žalovanému Chemická zdravotná poisťovňa Apollo zaplatenia sumy 50 996,39 eur s príslušenstvom titulom zaplatenia faktúr za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poistencom odporcu. V priebehu konania bol žalovaný Chemická zdravotná poisťovňa Apollo vymazaný z obchodného registra dňom 31. januára 2006 z dôvodu transformácie na spoločnosť APOLLO zdravotná poisťovňa, a. s., Bratislava, ktorá následne zmenila obchodné meno a sídlo na DÓVERA zdravotná poisťovňa, a. s. Súd prvej inštancie rozsudkom z 12. marca 2007, č. k. 30Cb/367/2004-59 žalobu zamietol z dôvodu premlčania a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 3. júla 2007 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a žalovanému nepriznal náhradu

trov odvolacieho konania. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 19. júna 2008, č. k. I. ÚS 243/07-25 rozhodol, že základné právo MUDr. Z. U. na súdnu ochranu bolo porušené rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 03. júla 2007, sp. zn. 5Cob/45/2007 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že sa zaoberal len dôvodom, pre ktorý všeobecné súdy považovali záväzkový právny vzťah vzniknutý na základe vyššie uvedenej dohody ako občianskoprávny, na ktorý bolo potrebné aplikovať predpisy občianskeho práva, vrátane premlčacej lehoty podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že je nevysvetliteľný záver odvolacieho súdu o tom, že účastníci zmluvy si podriadili svoje vzťahy pod ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uzavrel preto, že všeobecné súdy rozhodli v danej veci celkom formalisticky, svojvoľne a arbitrárne bez toho, aby mal ich výrok rozumný základ v obsahu spisu. Krajský súd v Bratislave uznesením z 18. februára 2009, č. k. 1Cob/228/2008-127 zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 12. marca 2007, č. k. 30Cb/367/2004-59 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení uvedeného rozsudku ďalej uviedol, že odvolací súd sa zaoberal otázkou, či vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné podriaďiť ustanoveniam Občianskeho alebo Obchodného zákonníka a či nárok uplatnený návrhom v nadväznosti na to premlčaný je alebo nie je. Odvolací súd bol toho názoru, že žalovaný pri uhrádzaní zdravotnej starostlivosti je poskytovateľom tejto starostlivosti a zabezpečoval verejné potreby v oblasti výkonu zdravotného poistenia a tým de facto zabezpečoval verejné potreby v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Odvolací súd vyslovil názor, že v súlade s ust. § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka sa vzťahy medzi účastníkmi konania riadia ustanoveniami Obchodného zákonníka vrátane premlčacích lehôt (§ 397 Obchodného zákonníka).

4. V ďalšom konaní súd prvej inštancie vykonal v predmetnej veci dokazovanie a dospel k záveru, že medzi stranami bolo v konaní preukázané, že bola platne uzavretá zmluva o poskytovaní a úhrade zdravotnej starostlivosti dňa 29. júla 1997 v znení dodatku č. 1 zo dňa 7. júna 1999. Taktiež mal súd prvej inštancie v konaní za preukázané, že žalobca na základe tejto uzavretej zmluvy poskytol poistencom žalovaného zdravotnú starostlivosť v odbore klinická onkológia a to v rozsahu fakturovaných zdravotných výkonov faktúrami č. 01/00 až 12/00. Žalovaný faktúry žalobcu nad rámec dohodnutý v zmluve (160 000,- Sk) a vo výške požadovanej v žalobe žalobcovi neuhradil. Žalobca za obdobie január až december vystavil žalovanému 12 faktúr v celkovej výške 3 522 422,11 Sk, pričom prvá faktúra č. 1/2000 za január 2000 bola vystavená dňa 7. februára 2000 s lehotou splatnosti 30 dní a posledná faktúra bola vystavená za december 2000 dňa 9. januára 2001 s lehotou splatnosti 30 dní. Žalobca si mohol uplatniť svoje právo po prvýkrát u každej faktúry deň nasledujúci po vzniku splatnosti faktúry, t. j. pri prvej faktúre č. 01/2000 dňom 8. marca 2000, kedy mu začala plynúť štvorročná premlčacia doba, ktorá skončila dňom 8. marca 2004. Všetky ostatné faktúry boli vystavené a splatné po tejto faktúre v nasledujúcich mesiacoch roku 2000. Žaloba bola podaná žalobcom poštou 6. marca 2004, t. j. v štvorročnej premlčacej dobe a teda námietka žalovaného ohľadne premlčania je nedôvodná. Čo sa týka poskytovania zdravotnej starostlivosti, žalobca predložil súdu za celý rok 2000 rozsah poskytnutých výkonov s konkrétnym menom poistenca a uvedenou diagnózou. V konaní nebolo preukázané, že žalobca fakturované zdravotné výkony pacientom žalovanému neposkytol, pričom súd vychádzal z dokazovania v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Komárno č. k. 3T/210/2007. Čo sa týka rozsahu úhrady zdravotných výkonov, nad rozsah dohodnutý v zmluve (160 000,- Sk) zákona č. 273/1994 v čase uzavretia zmluvy a poskytnutia zdravotnej starostlivosti nedefinoval nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytnutú zmluvným zdravotníckym zariadením nad rámec zmluvných dojednaní. Ako však vyplýva z listu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 9. februára 1998 poskytovanie preventívno - liečebnej starostlivosti u onkologických pacientov charakterizuje ako akútne a neodkladné poskytovanie zdravotnej starostlivosti a každé omeškanie poskytnutia liečby považuje za zanedbanie povinnosti každého, kto je povinný zabezpečiť príslušnú diagnostiku a liečbu nádorových ochorení. Žalobca bol poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti v odbore klinická onkológia, to znamená, že zo strany žalobcu sa jednalo o nevyhnutnú a neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie poskytnutej zdravotnej starostlivosti poistencom žalovanému a preto žalobe vyhovel.

5. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 3. apríla

2014, sp. zn. 1Cob/79/2013, rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti zmenil tak, že žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 50 995,44 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Výrok napadnutého rozsudku o trovách prvoinštančného konania zmenil tak, že na ich náhradu nemá právo žiadna zo strán sporu. O trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že na ich náhradu nemá právo žiadna zo strán sporu.

6. Odvolací súd, po oboznámení sa s obsahom spisu a vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie, tak rozhodol s odôvodnením, že súd prvej inštancie dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vyvodil z neho i správny právny záver. Odvolací súd v celom rozsahu poukázal na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré považoval za vecne správne a to v časti istiny a taktiež aj za dostatočne odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

7. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu nesporne vyplynulo, že zmluvu uzavretú medzi stranami vyhotovil žalovaný, preto bolo potrebné vykladať neurčité výrazy pripúšťajúce viacerý možný výklad v súlade s ust. § 266 ods. 4 Obchodného zákonníka v neprospech žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom žalobcu, že vzťah strán je obchodným záväzkovým vzťahom a potom posudzujúc uplynutie premĺčacej lehoty podľa ust. Obchodného zákonníka bola žaloba podaná včas.

8. Čo sa týka opodstatnenosti uplatneného nároku žalobcu odvolací súd mal za to, že v prípade nezaplatených faktúr vystavených za obdobie január až december 2000 postupoval žalobca v zmysle uvedenej zmluvy o poskytovaní a úhrade zdravotnej starostlivosti zo dňa 29. júla 1997 v znení dodatku č. 1 zo dňa 7. júna 1999, pričom taktiež mal za preukázané, že žalobca na základe tejto zmluvy poskytol poistencom žalovaného zdravotnú starostlivosť v odbore klinická onkológia a to v rozsahu fakturovaných zdravotných výkonov faktúrami č. 01/00 až 12/00. Žalobca zaslal žalovanému vlastné účtovné doklady za uvedené obdobie spolu s disketami s tým, že žalovaný mal možnosť uvedené účtovné doklady preskúmať, preveriť ich opodstatnenosť a v prípade ich nesúhlasu predmetné faktúry so svojimi námietkami vrátiť žalobcovi, čo však neurobil.

9. V priebehu odvolacieho konania žalovaný namietal, že žalobca na jednotlivých faktúrach nevyznačoval, ktoré z poskytnutých úkonov je možné považovať za nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť. K tejto námietke odvolací súd uviedol, že takáto povinnosť v rozhodnom období nevyplyvala žalobcovi ani zo zákona a taktiež to nebolo medzi stranami ani zmluvne dojednané. Pokiaľ žalovaný namietal, že žalobca nevyznačoval na jednotlivých faktúrach, ktorá činnosť má byť pokladaná za nevyhnutnú, je teda otázne prečo žalovaný uhrádzal z predložených faktúr vždy paušálne maximálnu dohodnutú sumu bez špecifikácie, ktorú konkrétnu položku z danej faktúry uhrádza. Pokiaľ samotný žalovaný bez akejkoľvek špecifikácie uhrádzal túto sumu, jeho námietka vznesená pred odvolacím súdom stráca opodstatnenie a keďže sám túto povinnosť si nesplnil, nie je možné spravodlivo požadovať od žalobcu plnenie tejto povinnosti, ktorú porušil i samotný žalovaný. K námietke žalovaného v podanom odvolaní, že list Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky nie je možné použiť v spore ako dôkaz, keďže tento názor vyjadrený v uvedenom liste nie je záväzný alebo určujúci, odvolací súd uvádza, že v danom prípade v stanovisku generálneho riaditeľa MUDr. Y. R., ktorý dal stanovisko za Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ako riaditeľ sekcie zdravotnej starostlivosti, odboru preventívnej a liečebnej starostlivosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a následne prof. MUDr. N. W., DrSc., bolo uvedené čo je možné považovať za onkologickú liečbu a za nevyhnutnú a neodkladnú starostlivosť, odvolací súd uvádza, že predmetný list je dostatočným podkladom pre posúdenie či činnosť, ktorú vykonával žalobca, bolo možné považovať za takúto starostlivosť, teda za nevyhnutnú a neodkladnú starostlivosť, kde podľa ust. § 38 ods. 2 zákona č. 273/1994 Z. z. je možné uhrádzať náklady aj nad dohodnutý rozsah zdravotných výkonov a liekov.

10. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd, tak ako i súd prvej inštancie dospeli k záveru, že činnosť, ktorú vykonával žalobca, je činnosť, ktorá sa považuje za nevyhnutnú a neodkladnú starostlivosť, za ktorú patrí úhrada i nad stanovený limit, mal odvolací súd za to, že žalobca dostatočným spôsobom predloženými listinnými dôkazmi preukázal dôvodnosť podanej žaloby. Keďže samotný žalovaný

zanedbal svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zmluvy a to riadne kontrolovať predkladané faktúry, tieto v prípade nesúhlasu reklamovať, nie je možné odoprieť v tomto štádiu žalobcovi úhradu ním predložených faktúr, ktorých neopodstatnenosť nevedel preukázať relevantným spôsobom.

11. Odvolací súd bol toho názoru, že na žalobcom uplatnený zmenený návrh v časti poplatku z omeškania žalobcovi nevznikol nárok. Ustanovenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. bolo dňa 15. júla 2004 zrušené a od 1. novembra 2004 bol zrušený celý zákon č. 273/1994 Z. z. Zdôraznil, že zákon č. 580/2004 Z. z. neobsahuje sankciu za oneskorené plnenie zdravotnej poisťovne voči poisťovateľovi zdravotnej starostlivosti. Uvedený zákon v celom rozsahu zrušil zákon č. 273/1994 Z. z. a neobsahuje žiadnu právnu úpravu v prechodných a záverečných ustanoveniach, ktoré by pripúšťalo aplikáciu alebo účinnosť ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. i po jeho zrušení. V takomto prípade, pokiaľ nová právna úprava už uvedenú sankciu neobsahuje, takýto nárok v čase rozhodnutia odvolacieho súdu už nie je možné žalobcovi priznať a to aj v prípade, ak by takáto sankcia bola pôvodne v zmluve dojednaná. Odvolací súd uviedol, že uvedená sankcia v čase uzavretia zmluvy medzi stranami bola zmluvne dojednaná nadbytočná, nakoľko tento nárok vyplýval priamo zo zákona podľa vtedy platnej právnej úpravy. Pokiaľ však v súčasnej dobe v čase rozhodnutia súdu už uvedená právna úprava neexistuje a záverečné a prechodné ustanovenia na uplatnenie takého, resp. priznanie takéhoto nároku neodkazuje, nie je možné priznať nárok, ktorý zákon neupravuje. V tejto časti sa odvolací súd plne stotožňuje s právnym názorom odporcu, ktorý namietal, že v dnešnej dobe v čase rozhodnutia odvolacieho súdu je možné priznať navrhovateľovi len prípadný nárok na úrok z omeškania v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

12. Odvolací súd ďalej uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalobca zmenou podanej žaloby si už nárok podľa Obchodného zákonníka neuplatňuje, nárok zmenil na priznanie poplatku z omeškania, odvolací súd dospel k záveru, že na takéto plnenie nárok žalobcovi nevznikol, preto rozsudok súdu prvej inštancie práve v súvislosti so zmenou podanej žaloby týkajúcej sa sankcie za oneskorenú úhradu faktúr podľa ust. § 220 O. s. p. zmenil a v tejto časti nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

13. Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania, podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 238 ods. 1 O. s. p. Uviedol, že v tomto konaní si žalobou z 5. marca 2004 uplatnil ako príslušenstvo pohľadávky úroky z omeškania. Právny vzťah medzi stranami je vzťah obchodnoprávny, teda riadi sa ustanoveniami Obchodného zákonníka, súčasne sa však na tento vzťah vzťahujú ustanovenia lex specialis, konkrétne v čase splatnosti pohľadávok ustanovenia zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, v znení platnom ku dňu omeškania s jednotlivými splátkami, v tomto prípade v znení platnom v priebehu roka 2000 ako aj januára a februára 2001. V tomto období bol zákon č. 273/1994 Z. z. zmenený zákonmi č. 242/2000 Z. z., č. 245/2000 Z. z. a 448/2000 Z. z., tieto zmeny sa však nedotkli znenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994. Preto s poukazom na uvedené ustanovenie žalobcovi vznikol v dôsledku omeškania žalovaného nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. septembra 2009, sp. zn. 1Cdo/72/2008 a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. marca 2007, sp. zn. II. ÚS 354/06, II. ÚS 355/06 a II. ÚS 356/06. Ďalej dovolateľ poukázal na to, že zákon č. 580/2004 Z. z. neupravuje vzťah medzi poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Uviedol, že pokiaľ ide o zrušenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. ide o zrušenie v dôsledku nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2004 uverejneného pod č. 396/2004 dňa 15. júla 2004. Žalobcovi nie je zrejmé o čo bol opretý názor odvolacieho súdu, že v dnešnej dobe je možné žalobcovi priznať prípadný nárok na úrok z omeškania v zmysle príslušných ust. Obchodného zákonníka, napr. od ktorého dňa a v akej výške by takýto nárok bol vznikol a mohol byť priznaný, keď nárok na sankcie z titulu omeškania dlžníka - žalovaného vznikol v roku 2000 a v januári a februári 2001. Nároky na sankcie vzniknuté v dôsledku omeškania dlžníka s plnením finančného záväzku sú hmotnoprávnymi nárokmi a ich výška sa spravuje zákonmi v znení platnom a účinnom v deň, kedy k omeškaniu došlo. Omeškanie žalovaného vzniklo postupne v roku 2000 a v januári a februári 2001, kedy

veriteľovi vznikol nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa splatnosti účtovného dokladu. Na základe uvedeného mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, čím je naplnený dôvod dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a navrhol dovolaciemu súdu, aby rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil a uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi poplatok za omeškanie a trovy konania.

14. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. bolo odo dňa 15. júla 2004 zrušené, následne bol zákonom č. 580/2004 Z. z. od 1. novembra 2004 zrušený celý zákon č. 273/1994 Z. z. Uviedol, že právo na poplatok z omeškania vzniká denne a zákon ho žalobcovi priznával iba do 30. októbra 2004; od nasledujúceho dňa (1. novembra 2004) neexistuje právny dôvod, pre ktorý by žalobcovi mohol vzniknúť nárok na poplatok z omeškania podľa ustanovenia zrušeného zákona a od tohto dňa si žalobca môže uplatňovať jedine úrok z omeškania v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Právo na základe zrušeného zákona môže vzniknúť jedine v prípade, ak tak ustanovuje právny predpis, napr. v prechodných ustanoveniach. Jedine v takom prípade je dovolená retroaktivita právneho predpisu. V danom prípade zákon č. 580/2004 Z. z. neobsahuje sankciu za oneskorené plnenie zdravotnej poisťovne voči poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti. Zároveň zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, ako zákon, ktorým bol zrušený zákon č. 273/1994 Z. z., neobsahuje žiadne prechodné ustanovenie, ktoré by pripúšťalo aplikáciu alebo účinnosť ustanovenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. i po jeho zrušení. Rozhodnutie súdu, ktorým by priznal žalobcovi poplatok z omeškania aj za čas po zrušení predmetného ustanovenia zákona by preto bol pre jeho rozpor s Ústavou Slovenskej republiky fakticky nevymáhateľný. Preto sa žalovaný stotožnil so závermi odvolacieho súdu, uvedenými v napadnutom rozsudku. Žalovaný zároveň podotkol, že zo znenia ustanovenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. nevyplýva, že nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,1 % má poskytovateľ od prvého dňa omeškania až do zaplatenia, ani to, že poskytovateľ zdravotnej starostlivosti má nárok na poplatok z omeškania vo výške platnej v prvý deň omeškania (ako je tomu napr. v prípade úroku z omeškania podľa Občianskeho zákonníka). Naopak, zo zákona vyplýva, že právo na poplatok z omeškania vzniká na dennej báze a takto sa i posudzuje. Preto by v prípade zmeny predmetného ustanovenia upravujúceho výšku poplatku z omeškania, poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti od nasledujúceho dňa od dňa účinnosti takejto zmeny vznikalo právo na poplatok z omeškania v zmenenej výške. Rovnako tomu je i v prípade zrušenia predmetného ustanovenia zákona, a preto od zrušenia zákona, ktorý priznával žalobcovi právo na poplatok z omeškania, nemá žalobca na poplatok z omeškania právo. Ďalej uviedol, že v prípade zmeny žaloby sa zmenená žaloba posudzuje z hľadiska premlčania tak, ako keby išlo o úplne novú žalobu. Pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na poplatok z omeškania až 14 rokov odo dňa splatnosti pohľadávky, žalovaný je toho názoru, že právo žalobcu na tento poplatok je premlčané. Z tohto pohľadu vyplýva v neprospech žalobcu aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/72/2008. Pokiaľ ide o nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky predložené žalobcom, tieto posudzujú stav, ktorý vznikol z dôvodu zrušenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení novelizovanom od 1. júna 2003. Podľa právneho názoru vyjadreného v náleze sp. zn. II. ÚS 354/04, je neprípustná aplikácia zákona zrušeného v čase rozhodovania súdu. Na základe uvedeného žalovaný žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol. Vo vzťahu k dovolaniu žalobcu v časti trov konania poukázal na ust. § 239 ods. 3 O. s. p. a žiadal dovolanie v tejto časti odmietnuť.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti, ktorej súd žalobe vyhovel, podal dovolanie aj žalovaný. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na § 238 ods. 1 O. s. p. a § 237 písm. f/ O. s. p. Mal za to, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Okrem uvedeného považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné z dôvodu nesprávneho, resp. nedostatočného odôvodnenia. Žalovaný mal za to, že žalobca v konaní nepreukázal svoj nárok na úhradu žalovanej sumy. Jediný dôkaz predložený v konaní boli faktúry, ktoré nepreukazujú poskytnutie zdravotnej starostlivosti a nárok na jej náhradu.

16. Prvoinštančný súd odôvodnil svoj rozsudok iba tým, že v konaní nebolo preukázané, že žalobca fakturované zdravotné výkony pacientom žalovaného neposkytol, pričom vychádzal z dokazovania v

trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Komárno, sp. zn. 3T/210/2007. Žalovaný v odvolacom konaní namietal, že toto tvrdenie súdu nemá žiaden základ vo vykonanom dokazovaní a z hľadiska predmetu konania je nesprávne z dôvodu, že súd predmet trestného konania vôbec neskúmal a ak by ho aj skúmal, závery tohto skúmania nie sú premietnuté v odôvodnení rozhodnutia. Mal za to, že dokazovanie v trestnom konaní nie je možné pre predmetné konanie nijak využiť. V trestnom konaní si totiž žalovaný uplatňoval škodu spôsobenú žalobcom, t. j. úhradu za zdravotnú starostlivosť, ktorú žalovaný uhradil, pričom následne zistil, že žalobca nemal nárok na jej úhradu, keďže táto nebola poskytnutá alebo bola poskytnutá nesprávne. Rozsudok je preto arbitrárny a bez akéhokoľvek odôvodnenia nároku žalobcu na úhradu žalovanej sumy. Zároveň tak prvoinštančný, ako i odvolací súd neodôvodnene preniesol dôkazné bremeno na žalovaného, keďže rozsudok odôvodnil tak, že žalovaný nepreukázal, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá. Takýto záver súdu je v rozpore so zásadou sporového a rovnosti strán. Uviedol, že žalobca má nárok na úhradu zdravotnej starostlivosti v rozsahu a za podmienok dohodnutých v zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu, pričom žalovaný uhradil v rozhodnom období žalobcovi všetky záväzky ktoré mu z uvedenej zmluvy vyplývali. Vo vzťahu k stanovisku MUDr. Y. R. z Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré súdy považovali za dôkaz o neodkladnosti zdravotnej starostlivosti, žalovaný uviedol, že toto stanovisko nie je verejnou listinou, ktorá by nemusela byť podrobená ďalšiemu dokazovaniu a nie je možné ho považovať za rozhodujúci dôkaz. Otázka, či v danom prípade žalobcom fakturovaná zdravotná starostlivosť bola neodkladnou zdravotnou starostlivosťou je výlučne medicínska otázka, ku ktorej sa môže právne relevantným a pre súd určujúcim spôsobom vyjadriť iba súdny znalec z príslušného medicínskeho odboru. Napriek tomu odvolací súd bez toho, aby mu bol známy charakter fakturovanej zdravotnej starostlivosti a bez toho, aby bol sám odborne spôsobilý túto otázku posúdiť, bez ďalšieho skonštatoval, že žalobca fakturoval v každej položke neodkladnú zdravotnú starostlivosť, a preto je žalovaný povinný ju uhradiť. Podľa názoru žalovaného neobstojí rozhodnutie súdu, že nárok žalobcu je úhradou za neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Túto skutočnosť totiž žalobca v priebehu konania nijakým spôsobom nepreukázal a takémuto záveru súdu nesvedčí žiaden dôkaz vykonaný v konaní. Žalovaný ďalej uviedol, že je potrebné rozlišovať nárok žalobcu, ktorý vyplýva zo zmluvy a nárok nad rozsah dohodnutý v zmluve. Pokiaľ žalobca žiada uhradiť zdravotnú starostlivosť nad rozsah dohodnutý v zmluve, takýto nárok nevyplýva zo zmluvy a nemá sa posudzovať podľa Obchodného zákonníka. Takýto vzťah zdravotnej poisťovne a poskytovateľa zdravotnej starostlivosti je i z hľadiska ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vzťahom občianskoprávnym a nárok z neho vyplývajúci je v celom rozsahu premlčaný, keďže bol uplatnený po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty. Mal za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nespĺňa zákonné požiadavky kladené na jeho obsah. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, na akom právnom a skutkovom základe rozhodol súd o nároku žalobcu na úhradu žalovanej sumy, a najmä, ako sa vysporiadal s námietkami žalovaného počas celého konania. Súd mal v prvom rade skúmať, či zdravotná starostlivosť, ktorú fakturoval žalobca bola poistencom žalovaného poskytnutá, a zároveň či bola poskytnutá správne. Zároveň mal súd skúmať, či bola poskytnutá ako neodkladná zdravotná starostlivosť, keďže v opačnom prípade chýba právny dôvod na priznanie žalovanej sumy. Ak súd nepovažoval tieto skutočnosti pre výsledok sporu za dôležité, mal v odôvodnení svojho rozhodnutia vysvetliť, na základe akých skutkových a právnych zistení postavil svoje rozhodnutie. Na základe uvedeného navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

17. Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že dovolanie žalovaného nepovažoval za dôvodné. Poukázal na to, že odvolací súd v časti napadnutého rozsudku vyhovujúcej žalobe rozhodol rovnako ako súd prvej inštancie a preto nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p. Nestotožnil sa tiež s argumentáciou žalovaného, že v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pričom poukázal na rozsiahle dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a podrobné odôvodnenia rozhodnutí súdov obidvoch inštancií. Tvrdenie žalovaného, že súdy neskúmali predmet trestného konania, nepovažoval za pravdivé, keďže súdy sa oboznámili s obsahom spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 3T/210/2007. Za účelovú pokladal námietku žalovaného, že dokazovanie v trestnom konaní nemožno použiť, nakoľko prokurátor pri podávaní obžaloby vychádzal z vyčíslenia údajnej škody tak, ako to vyčísľila MUDr. Sárosiová vo svojom posudku. Rovnako nesúhlasil ani s námietkami žalovaného o

nedostatočnom odôvodnení rozsudkov vydaných v predmetnej veci, keďže súdy sa s argumentmi žalovaného riadne vysporiadali a odôvodnenia uvedených rozhodnutí sú v súlade so zákonom. Dovolanie žalovaného preto navrhol zamietnuť a uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podali včas obe strany sporu, pričom boli riadne zastúpené v súlade s ustanovením § 429 C. s. p. (resp. pôvodne podľa § 241 ods. 14 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť a dovolanie žalobcu je dôvodné.

19. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p. (podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť podaných dovolaní posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O. s. p.

20. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

21. V predmetnej veci rozhodol odvolací súd tak, že v časti priznanej istiny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a v časti uplatneného úroku z omeškania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

22. Dovolanie podali obaja účastníci, pričom žalovaný podal dovolanie proti časti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobca podal dovolanie proti časti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

23. Dovolací súd najskôr skúmal, či sú v danom prípade splnené zákonné podmienky prípustnosti oboch dovolaní stanovené Občianskym súdnym poriadkom v čase podania týchto dovolaní (§ 470 ods. 2 C. s. p.).

24. Z ust. § 238 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok. Rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci je v časti rozhodnutím potvrdzujúcim a v časti rozhodnutím zmeňujúcim.

25. Keďže žalobca podal dovolanie proti zmeňujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu, je dovolanie procesne prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p. s tým, že v danom prípade je splnená aj podmienka uvedená v § 238 ods. 5 O. s. p.

26. Žalovaný podal dovolanie proti potvrdzujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu. Vzhľadom k tomu nie je možné vyvodiť prípustnosť tohto dovolania z ust. § 238 ods. 1 O. s. p.

27. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. V danom prípade však k takejto odchýleniu nedošlo, takže prípustnosť dovolania žalovaného nie je možné vyvodiť ani z ust. § 238 ods. 2 O. s. p.

28. Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 O. s. p. dovolanie možno podať proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vtedy, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu. Pretože odvolací súd prípustnosť dovolania svojím výrokom nezaložil, je nepochybné, že o tento prípad v prejednávanej veci nejde takže prípustnosť dovolania žalovaného nie je daná ani podľa § 238 ods. 3 O. s.

p.

29. Dovolanie žalovaného by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesné prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p. O vadu tejto povahy ide, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

30. Žalovaný prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na § 238 ods. 1 O. s. p. a § 237 písm. f/ O. s. p. Mal za to, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Okrem uvedeného považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné z dôvodu nesprávneho, resp. nedostatočného odôvodnenia.

31. Vady konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/, c/, ktorých výskyt v napadnutej časti konania žalovaný namietol, by mohol dovolací súd skúmať len ak by bolo dovolanie procesne prípustné podľa § 236 a nasl. O. s. p., výskyt takejto vady však nie je dôvodom prípustnosti dovolania.

32. Keďže dovolanie žalovaného nie je prípustné podľa § 238 O. s. p., dovolací súd mohol pri zisťovaní prípustnosti tohto dovolania skúmať len, či došlo v konaní k vade podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Žalovaný nenamietol, že by v ním napadnutej časti konania došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. a výskyt týchto väd dovolací súd tiež nezistil. Žalovaný namietol existenciu vady uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. - odňatie možnosti konať pred súdom, ktorá mala spočívať v nepreskúmateľnosti, arbitrárnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (v napadnutej časti).

33. Vadou konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi konania (strane sporu) znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktorému Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením zaujatým v napadnutom rozhodnutí. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. môže ísť vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania (strane sporu) jeho procesné práva. O taký prípad v prejednávanej veci v časti potvrdzujúcej rozhodnutie súdu prvej inštancie nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci v tejto časti postupovali v súlade s právnymi predpismi a dovolateľovi - žalovanému neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

34. V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu v žalovaným napadnutej časti požiadavku riadneho a dostatočného odôvodnenia spĺňa. Je z neho zjavné, prečo odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov v tejto časti neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

35. K tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia ako dovolaciemu dôvodu žalovaného poukazuje dovolací súd na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 (R 2/2016) k výkladu § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, od ktorého

nemá dôvod sa v tejto veci konajúci senát dôvod odkloniť, a podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia, neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Takýto výnimočný stav v prejednávanej veci v žalovaným napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu nemožno konštatovať, keďže odvolací súd sa v dostatočnom rozsahu zaoberal odvolacími dôvodmi žalovaného a ich posúdenie riadne odôvodnil.

36. Obsah dovolania žalovaného smeruje aj k názoru, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva strany sporu.

37. V súvislosti s námietkami voči vykonanému dokazovaniu dovolací súd zdôrazňuje, že výsledok hodnotenia dôkazov súdmi nižšej inštancie zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 132 O. s. p. Nezodpovedal by im vtedy, ak by súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli najavo v konaní, ak by súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ak by v hodnotení dôkazov bol logický rozpor, alebo ak by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 122 až § 135 O. s. p.. O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde. Dovolací súd tu podotýka, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama o sebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

38. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aj Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Dovolací súd odkazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V potvrdzujúcej časti rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutej dovolaním žalovaného, odvolací súd argumentačne logicky a prehľadne sformuloval najdôležitejšie dôvody, pre ktoré považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne a reagoval aj na relevantné odvolacie námietky. Jeho rozhodnutie je v tejto časti preskúmateľné a nemožno hovoriť o jeho arbitrárnosti.

39. V súvislosti s tvrdenu neúplnosťou skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 3Cdo/248/2011, 5Cdo/244/2011 a 7Cdo/38/2012). Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky stranou navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom nedochádza k odňatiu možnosti pred súdom konať, resp. nedochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

40. Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu (v ním napadnutej časti), proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

41. Ako už bolo vyššie uvedené (v bode 24. tohto odôvodnenia) dovolanie žalobcu proti zmeňujúcej časti rozsudku odvolacieho súdu je prípustné podľa § 238 ods. 1 O. s. p. Ako dovolacie dôvody žalobca uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, čím je naplnený dôvod dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

42. Odvolací súd v žalobcom dovolaním napadnutej časti rozsudku uviedol, že žalobca si po pripustenej zmene žaloby uplatňoval nárok na poplatok z omeškania vo výške 0,1 % denne s poukazom na ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/94 Z. z. o zdravotnom poistení. Odvolací súd dovodil, že žalobcovi takýto nárok nevznikol. Ustanovenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. bolo dňa 15. júla 2004 zrušené a od 1. novembra 2004 bol zrušený celý zákon č. 273/1994 Z. z. Zdôraznil, že zák. č. 580/2004 Z. z. neobsahuje sankciu za oneskorené plnenie zdravotnej poisťovne voči poisťovateľovi zdravotnej starostlivosti. Uvedený zákon v celom rozsahu zrušil zákona č. 273/1994 Z. z. a neobsahuje žiadnu právnu úpravu v prechodných a záverečných ustanoveniach, ktoré by pripúšťalo aplikáciu alebo účinnosť ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. i po jeho zrušení. V takomto prípade, pokiaľ nová právna úprava už uvedenú sankciu neobsahuje, takýto nárok v čase rozhodnutia odvolacieho súdu už nie je možné žalobcovi priznať a to aj v prípade, ak by takáto sankcia bola pôvodne v zmluve dojednaná. Uviedol, že uvedená sankcia v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi konania bola zmluvne dojednaná nadbytočne, nakoľko tento nárok vyplýva priamo zo zákona vtedy platnej právnej úpravy. Pokiaľ však v súčasnej dobe v čase rozhodnutia súdu už uvedená právna úprava neexistuje a záverečné a prechodné ustanovenia na uplatnenie takého nároku neodkazujú, nie je možné priznať nárok, ktorý zákon neupravuje. Žalobcovi by bolo možné priznať len prípadný nárok na úrok z omeškania v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

43. Po zmene žaloby pripustenej odvolacím súdom uznesením na č. l. 349 predmetom sporu ostala istina 50 996,39 eur s poplatkom z omeškania 0,1 % denne zo sumy istiny od 20. februára 2010 do zaplatenia, a to s poukazom na ust. § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. Dĺžna istina vyplývala z 12 faktúr - resp. ich nedoplatkov za poskytnutie zdravotnej starostlivosti v období (január 2000 - december 2000), ktoré mali splatnosť 30 dní odo dňa ich vystavenia. V danom prípade sa žalovaný dostal do omeškania v čase, keď bolo platné a účinné znenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z., ktoré stanovovalo poplatok z omeškania vo výške 0,1 % za každý deň omeškania. Následná zmena výšky tohto poplatku zákonom č. 138/2003 Z. z. (od 1. júna 2003) na 0,01 % za každý deň omeškania bola vyslovená nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 38/03 za rozpornú s Ústavou Slovenskej republiky (z dôvodu, že zaviedla pri poplatku z omeškania nerovnosť medzi zdravotníckymi poisťovňami a zdravotnými zariadeniami- zmena výšky poplatku len pre jednu skupinu subjektov participujúcich na jednom systéme zdravotného poistenia), pričom stratila účinnosť dňom 15. júla 2004 a platnosť dňa 15. januára 2005 (t. j. hľadá sa na ňu akoby nikdy nebola súčasťou nášho právneho poriadku). V zmysle PLz. ÚS 1/06 hmotnoprávne účinky nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 38/03-89 zo 17. mája 2004 o nesúlade § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona č. 138/2003 Z. z. s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pred právoplatným skončením konania pred všeobecným súdom (15. júla 2004), v ktorom sa má aplikovať § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona č. 138/2003 Z. z., nastávajú extunc. Stratou účinnosti a následne platnosti § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a

o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní, v znení zákona č. 138/2003 Z. z. , na základe nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL. ÚS 38/03-89 zo 17. mája 2004 o nesúlade § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona č. 138/2003 Z. z. s čl. 20 ods. 1 druhou vetou v spojení s čl. 13 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 15. júla 2004, sa obnovilo znenie § 38 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní platné a účinné do nadobudnutia účinnosti zákona č. 138/2003 Z. z., t. j. v znení do 1. júna 2003.

44. V žalobcom napadnutej časti rozsudku odvolacieho súdu bolo rozhodnuté o poplatku z omeškania z právneho vzťahu vzniknutého ešte pred 1. júna 2003 (Zmluva o poskytovaní a úhrade zdravotnej starostlivosti zo dňa 29. júla 1997), pričom aj omeškanie s úhradou zdravotnej starostlivosti vzniklo pred 1. júna 2003 a trvalo aj po tomto dátume. Z § 41a ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že v danom prípade po strate účinnosti (po 15. júli 2004), ako aj po následnej strate platnosti (po 15. januári 2005) znenia § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. zavedeného novelou - zákona č. 138/2003 Z. z. (s 0,01 % poplatkom z omeškania) „platí skorší právny predpis v znení platnom pred touto zmenou alebo doplnením“, t. j. obnovila sa platnosť § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení pred novelou prijatou zákona č. 138/2003 Z. z. (s poplatkom z omeškania 0,1 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania).

45. Za týchto okolností bolo úlohou krajského súdu nájsť odpoveď na otázku, aké znenie, a či vôbec nejaké znenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. bolo platné a účinné v relevantnom čase, t. j. v čase vzniku nároku na poplatok z omeškania, a či a kedy k omeškaniu došlo, príp. či omeškanie trvalo aj v čase, od ktorého si nárok na poplatok z omeškania žalobca uplatnil, a či sa poplatok z omeškania platný v prvý deň omeškania vzťahuje na celé omeškanie žalovaného s úhradou faktúr za poskytnutie zdravotnej starostlivosti.

46. Odvolací súd nárok žalobcu na poplatok z omeškania bez ďalšieho zamietol len preto, že došlo dňa 15.4.2004 k zrušeniu § 38 ods. 4 zák. č. 273/1994 Z. z., následne od 1.11.2004 k zrušeniu celého zákona č. 273/1994 Z. z., pričom konštatoval, že zákona č. 580/2004 Z. z. neobsahuje sankciu za oneskorené plnenie zdravotnej poisťovne voči poskytovateľovi (v rozsudku odvolacieho súdu uvedené poisťovateľovi) zdravotnej starostlivosti. Dovolací súd má za to, že odvolací súd nie celkom správne interpretoval dôsledky Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 38/03, pretože ako už bolo uvedené neplatným sa stalo len ustanovenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení novely zákona č. 138/2003 Z. z., avšak platným ostalo ustanovenie § 38 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z. z. v znení pred touto novelou. Ďalej dovolací súd konštatuje, že právny predpis zákona č. 580/2004 Z. z. použil žalovaný vo svojom vyjadrení v konaní pred odvolacím súdom na č. l. 352, avšak dovtedy pri rozhodovaní súdu tento predpis nebol aplikovaný. Žalobcovi bolo uvedené vyjadrenie žalovaného doručené na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 3. apríla 2014, pričom pojednávanie bolo prerušené na 10 min, aby sa s ním mohla právna zástupkyňa žalobcu oboznámiť. Zo zápisnice z pojednávania dňa 3. apríla 2014 nevyplýva, že by odvolací súd vyzval žalobcu na vyjadrenie k novej aplikácii tohto právneho predpisu pri rozhodovaní o veci podľa § 213 ods. 2/ O. s. p. (znenie účinné v čase rozhodovania odvolacieho súdu).

47. Na vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolací súd povinný prihliadnuť ex offio. Dovolací súd má za to, že odvolací súd svojím postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom , ak rozhodol vo veci aplikáciou právneho predpisu , ktorý nebol dovtedy v konaní použitý (konštatáciou, že sankciu za omeškanie zákona č. 580/2004 Z. z. neupravuje, pričom v prechodných a záverečných ustanoveniach neobsahuje úpravu pripúšťajúcu aplikáciu § 38 ods. 4 zákona č. 273/2004 Z. z.) a opomenul postup podľa § 213 ods. 2 O. s. p. Navyše dovolací súd konštatuje, že zákon č. 580/2004 Z. z. ani neobsahuje úpravu zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a ani úpravu úhrad za poskytovanie zdravotnej starostlivosti (napr. zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach obsahuje v § 7 úpravu uzatvárania zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a aj v § 8 úpravu úhrad

za zdravotnú starostlivosť poskytnutú podľa zmlúv uzavretých podľa § 7 zákona č. 581/2004 Z. z.).

48. Odvolací súd tiež odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., resp. porušil právo na spravodlivý súdny proces, ak sa v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal s jeho relevantnou námietkou, že nárok na priznanie príslušenstva vzniká dňom omeškania a po celý čas omeškania sa posudzuje podľa okamihu vzniku omeškania, pričom ide o nárok vyplývajúci zo zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti. V tomto rozsahu je rozhodnutie odvolacieho súdu v časti napadnutej dovolaním žalobcu nepreskúmateľné. Odvolacie rozhodnutie musí dávať odpovede na všetky podstatné námietky strán sporu a musí byť výsledkom takého postupu odvolacieho súdu v konaní, ktoré je súladné s príslušnými ustanoveniami procesného predpisu tak, aby strana sporu mohla uplatniť všetky svoje procesné práva .

49. V súvislosti s vyslovenou nepreskúmateľnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu v žalobcom napadnutej časti dovolací súd opätovne poukazuje na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. decembra 2015 (R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia, neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.

50. Vzhľadom k tomu, že rozsudok odvolacieho súdu v časti napadnutej dovolaním žalobcu a konanie, ktoré mu predchádzalo, je postihnuté vadou uvedenou v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ako aj vadou § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., dovolací súd podľa ust. § 449 ods. 1 C. s. p. rozsudok Krajského súdu v Bratislave v žalobcom dovolaním napadnutej časti (zamietnutý nárok na poplatok z omeškania) zrušil a podľa ust. § 450 C. s. p. vec v tejto časti vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

51. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie alebo odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.). V novom rozhodnutí sa preto odvolací súd bude riadiť právne záväzným názorom dovolacieho súdu a svoje rozhodnutie odôvodní spôsobom uvedeným v § 393 ods. 2 C. s. p.

52. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

53. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.